

дружества споредъ най-послѣдната формула? Тукъ нѣма сила вече принципътъ на Сенъ-Симониститѣ, à *chacun suivant ses œuvres* — всѣкому споредъ работата — а формулата на тѣхнитѣ най-нови прѣемници à *chacun suivant ses besoins* — всѣкому споредъ нуждитѣ. Не сж ли равноправни задругаритѣ и въ друго отношение? Щомъ се оженятъ, тѣ добиватъ вече гласъ въ управлението на задругата. Както тѣ изпълняватъ своитѣ длѣжности, тѣй иматъ право да изискватъ и отъ домакина и отъ другитѣ задругари да изпълняватъ тѣхнитѣ. Ако нѣкои отъ членовѣтѣ не е доволенъ отъ начина, по който вървятъ работитѣ на задругата, той има право да се оттегли отъ нея, както има право и задругата да изключи нѣкой свой членъ, ако тя не е благодарна отъ него. Въ такъвъ случай на задругаря, който излиза, се дава припадаещия дѣлъ даватъ му се и дрехитѣ и нищо повече¹⁾. И какво може да вземе друго, когато отъ това що е спечелилъ, нищо не му е било оставено като частенъ неговъ имотъ, като негово *rescuium*?

Момитѣ нищо не взиматъ, нито когато излизатъ отъ задругата, за да се оженятъ, нито когато умре баща имъ и майка имъ, или се разтури задругата. Тѣ иматъ право само на зестра, състоеща изключително въ дрехи и завивки, и срѣщу която задругата получава (разбира се за общата каса) отъ зетя тѣй наречената придъ, количество пари, което бива съразмѣрно съ зестрата. Тая послѣдната обикновено съдържа отъ 15 до 30 ризи, и отъ 5 до 10 литаци (сукмани) и съотвѣтствено число други дрехи; споредъ нея и придъта бива отъ 50 до 120 лева. Когато отъ вѣнъ се вземе въ задругата мома, и тя принася зестра, срѣщу която естествено

¹⁾ Додѣто бащата е живъ, синътъ нѣма право да иска своя дѣлъ. Въ това отношение българската челядь се отличава отъ сръбско-хърватската, въ която споредъ г. Богишича (*De la forme dite inokosna* и пр., стр. 28), дори и когато тя се състои отъ баща и синове, бащата трѣбва да се допитва до синоветѣ си, не може да разполага съ имота си безъ тѣхно съгласие, и още приживѣ е длѣженъ да даде равенъ дѣлъ отъ него на оня синъ, който го поиска. Такъвъ обичай не сѣмъ срѣщалъ въ Западна България. Напротивъ, народътъ гледа много лошо на оня синъ, който поиска дѣла си, додѣто баща му е живъ. Въ Драгалевци единъ синъ поискалъ по тоя начинъ своя дѣлъ и баща му билъ наклоненъ да му даде нѣщо. Но селянитѣ стѣпили на кракъ, и баща му се принудилъ да не дава нищо.